

Instruktor u poskytovatele praktického vyučování (kód: 75-016 -N)

Autorizující orgán: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Skupina oborů: Pedagogika, učitelství a sociální péče (kód: 75)
Týká se povolání:
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 5

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Orientace v organizaci praktického vyučování ve středních odborných školách a středních odborných učilištích a v práci s pedagogickými dokumenty	5
Využívání základních pedagogických dovedností při práci se žáky	4
Odborná příprava žáků na pracovišti poskytovatele praktického vyučování	4
Aplikace psychologických aspektů v kontaktu se žáky	5
Orientace v právních předpisech platných v českém vzdělávacím systému a aplikace znalostí související legislativy vztahující se k profesi, na kterou se žák připravuje	5

Platnost standardu

Standard je platný od: 11.04.2017

Kritéria a způsoby hodnocení

Orientace v organizaci praktického vyučování ve středních odborných školách a středních odborných učilištích a v práci s pedagogickými dokumenty

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit význam RVP pro střední odborné vzdělávání a popsat vztah ke vzdělávacímu programu na úrovni školy	Ústní ověření
b) Vysvětlit úlohu ŠVP, uvést možnosti a význam zapojení zaměstnavatelů do tvorby ŠVP a příklady kapitol, do jejichž tvorby se mohou zaměstnavatelé zapojit	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Charakterizovat očekávané kompetence absolventa podle konkrétního ŠVP, vysvětlit jejich vazbu na pracovní činnosti vykonávané u zaměstnavatele	Ústní ověření
d) Popsat formy a organizaci výuky odborného výcviku a odborné praxe na SŠ	Ústní ověření
e) Rozpracovat obsah učiva k získávání odborných kompetencí vzhledem ke specifickým podmínkám firmy do tematických plánů včetně časového harmonogramu	Praktické předvedení
f) Ve vazbě na kritérium 1e) zpracovat přípravu na období praktické přípravy na provozním pracovišti	Praktické předvedení
g) Charakterizovat postup při evidenci nepřítomnosti žáka, řešení jednorázové a opakované nepřítomnosti žáka, provést záznam v evidenci	Praktické předvedení a ústní ověření
h) Popsat postup a nezbytné úkony řešení úrazu žáka na pracovišti, provést záznam o úrazu	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Využívání základních pedagogických dovedností při práci se žáky

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat a vysvětlit 3 libovolné základní didaktické zásady využívané při praktickém vyučování a na příkladu zdůvodnit jejich použití	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Na modelové situaci aplikovat vhodné výukové metody a vysvětlit organizační formy praktického vyučování	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Na příkladu ukázat způsoby hodnocení praktického vyučování (ověřování výsledků vzdělávání a odborných kompetencí dle ŠVP, metody a kritéria hodnocení, kontrolní práce)	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Popsat průběh pracovního dne	Ústní ověření
e) Vysvětlit výchovnou složku výchovně vzdělávacího procesu při přípravě žáků ve firmě, simulovat příklady působení instruktora na žáky (formou modelových situací)	Praktické předvedení a ústní ověření
f) Zadat praktický úkol, sledovat žáka při jeho provádění, převzít práci a poskytnout žákovi odpovídající zpětnou vazbu	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Odborná příprava žáků na pracovišti poskytovatele praktického vyučování

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat postup a způsob seznámení žáků s pracovním prostředím zaměstnavatele, organizační strukturou a firemní kulturou	Ústní ověření
b) Plánovat přípravu žáků u zaměstnavatele - popsat, jak a s kým je plánována konkrétní výuka žáků	Písemné ověření
c) Uvést, jakými způsoby je vyhodnocována kvalita přípravy žáků u zaměstnavatele	Písemné ověření
d) Vysvětlit klady a úskalí realizace výuky v pracovním prostředí firmy, přínosy pro zaměstnavatele a žáky	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Aplikace psychologických aspektů v kontaktu se žáky

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Charakterizovat odpovídající přístupy k práci a metody práce se žáky podle věkových a speciálních vzdělávacích potřeb	Ústní ověření
b) Řešit modelové náročné a neobvyklé výchovné situace a navrhnout vůči nim opatření (chování a postoje žáků, konfliktní situace, sociálně patologické projevy žáků ...)	Praktické předvedení
c) Ukázat způsoby práce se žáky v dané profesi, motivace, efektivní vedení a komunikace v situaci navozené zkoušejícím	Praktické předvedení
d) Charakterizovat požadavky na osobnost instruktora praktického vyučování a jeho roli v odborném vzdělávání žáků	Písemné ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Orientace v právních předpisech platných v českém vzdělávacím systému a aplikace znalostí související legislativy vztahující se k profesi, na kterou se žák připravuje

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Charakterizovat základní školské a další právní předpisy, upravující práci se žáky (školský zákon, vyhlášky o ukončování studia, o středním vzdělávání, o evidenci úrazů dětí, žáků a studentů, zákoník práce)	Písemné ověření (test)
b) Uvést povinnosti zaměstnavatele vyplývající ze smluvního vztahu o zajištění praktického vyučování žáků	Písemné ověření (test)
c) Charakterizovat kompetence instruktora a spoluúčast při výběru pracoviště, při definování zařazení a ovlivňování režimu žáka na pracovišti a opatření při nedodržování smluvních pravidel	Písemné ověření
d) Uvést zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, požární ochrany a hygieny a jejich dodržování	Písemné ověření (test)

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO). Zdravotní způsobilost není vyžadována.

Vstupní kvalifikace uchazeče: minimálně střední vzdělání s výučním listem nebo s maturitní zkouškou a 3 roky praxe v oblasti, ve které bude působit jako instruktor praktického vyučování. Tuto oblast uchazeč specifikuje při podání přihlášky ke zkoušce autorizované osobě (např. oblast strojírenství, gastronomie, obchod) z důvodu zaměření modelových situací autorizovanou osobou na oblast působení uchazeče.

Získání této profesní kvalifikace neopravňuje k výkonu profese učitele.

Zkouška probíhá ve zkušební místnosti, školicím středisku a na pracovišti žáků.

Zároveň s oznámením termínu o konání zkoušky zadá autorizovaná osoba uchazeči zpracování písemné práce - tematického plánu pro odborný výcvik a přípravu na vyučovací jednotku. Tematický plán připravený na jeden měsíc bude vycházet z konkrétního ŠVP. Na základě plánovaných činností uvede uchazeč i metody výuky pro osvojování očekávaných výsledků, zpracuje ukázkou přípravu na cyklus vyučování na pracovišti. Zpracovanou písemnou práci v rozsahu minimálně 3 stran uchazeč předloží a prezentuje u zkoušky v rámci ověřování kritérií e) a f) kompetence Orientace v organizaci praktického vyučování ve středních odborných školách a v práci s pedagogickými dokumenty. Na její zpracování musí mít uchazeč alespoň 2 týdny.

Autorizovaná osoba dále stanoví, které pomůcky smí uchazeč při zkoušce používat.

Kritéria se prověřují formou otázek a řešení modelových situací s uvedením příkladů z praxe či vyplněním příslušné dokumentace. Modelové situace zpracovává autorizovaná osoba. Modelové či navození reálné situace připraví v souladu s koncepcí zkoušky tak, aby došlo k ověření všech předepsaných kritérií.

Pro písemné ověřování formou testu musí autorizovaná osoba dodržet následující pravidla: musí mít připraven soubor minimálně 100 otázek zpracovaných podle kritérií hodnocení.

Test sestaví autorizovaná osoba náhodným výběrem ze souboru testových otázek a při přípravě testu zabezpečí vždy různé kombinace pořadí možných odpovědí pod písmeny a), b), c) u jednotlivých otázek.

Pravidla pro aplikaci testů jako způsobu ověřování:

Soubor otázek pro testy stanovuje autorizovaná osoba podle požadavků hodnoticího standardu. Musí přitom splňovat následující pravidla pro přípravu testu:

A. Testy pro jednotlivé uchazeče musí být generovány z dostatečně velkého souboru otázek, aby bylo umožněno řádově několik desítek různě sestavených testů.

B. Při zkoušce musí být ověřeny všechny kompetence kvalifikačního standardu, to znamená, že v případě, kdy se některé kompetence nebo kritéria (oblast legislativy a bezpečnosti práce) ověřují pomocí testů, musí být splněny následující podmínky:

- Pro celkový soubor otázek, z něhož se generují jednotlivé testy:

Pro každé kritérium existuje několik otázek.

- Pro jednotlivé vygenerované testy:

Každý uchazeč má ve svém testu pro každé kritérium (u něhož je test způsobem ověření a v návaznosti na pokyn o tom, která kritéria je třeba u zkoušky splnit) alespoň jednu otázku.

- Pro úspěšné splnění požadavků testu:

Za úspěšné splnění testu se považuje 75 % správně zodpovězených otázek s tím, že pro každé kritérium musí být správně zodpovězeno alespoň 75 % otázek.

Soubor otázek pro ústní ověřování stanovuje autorizovaná osoba podle požadavků hodnoticího standardu. Při každé zkoušce musí být ověřeny všechny kompetence kvalifikačního standardu. To znamená, že v případě, kdy se některé kompetence nebo kritéria ověřují pomocí losovaných otázek, musí být splněny následující dvě podmínky:

- Pro celkový soubor otázek:

Každé kritérium je zohledněno v několika otázkách.

- Pro soubor vylosovaných otázek konkrétního uchazeče:

Každý uchazeč musí mít v souboru svých vylosovaných otázek zohledněno alespoň jednou každé kritérium (myslí se kritérium, u něhož jsou losované otázky způsobem ověření a v návaznosti na pokyn o tom, která je třeba u zkoušky splnit).

Vzor testů a losovaných otázek, spolu s jejich hodnoticími kritérii, předloží autorizovaná osoba při žádosti o autorizaci.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat požadavek na kvalifikaci učitele odborných předmětů (podle zákona č. 563/2004 Sb., o změně některých pozdějších předpisů) a současně musí mít alespoň 5 let praxe jako učitel odborných předmětů nebo jako učitel praktického vyučování.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC a vydání jednotného osvědčení (stačí doložit čestným prohlášením).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícímu orgánu nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

Žádost o autorizaci naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, www.msmt.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Zkušební místnost bude vybavena:

flip chart nebo tabule, dataprojektor, plátno, notebook nebo PC, sezení vhodné pro možnou práci s materiály, psací potřeby, připojení na internet.

Výtisk vybraných RVP, ŠVP, učební osnovy nebo odbornou praxi, tematický plán, dotazník hodnocení kvality vzdělávání ve firmě, záznam o úrazu.

Příslušné zákony a vyhlášky: z. č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním a středním a vyšším odborném i jiném vzdělávání (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů, z. č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, z. č. 262/2006 Sb., zákoník práce, v platném znění. Vyhláška č. 13/2005 Sb., o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři, vyhláška č. 64/2005 Sb., o evidenci úrazů dětí, žáků a studentů, Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT, vyhláška MZ č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých v platném znění.

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam svého materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Pokud žadatel bude při zkouškách využívat materiálně-technické či prostorové vybavení jiného subjektu, přiloží k žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace doklady (resp. jejich ověřené kopie) umožňující jeho užívání nejméně po dobu 5 let ode dne podání žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 60 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přestávky a na přípravu) je 4 až 6 hodin (hodinou se rozumí 60 minut).

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro veřejné služby a správu, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

Ministerstvo průmyslu a obchodu

SP ČR

Střední škola technická, Zelený pruh 1294/50, 147 08 Praha 4